

Katedra výtvarné kultury
Klatovská 51, 306 14 Plzeň
Tel.: 377 636 493, 377 636 471
e-mail: suomar@kvk.zcu.cz

Protokol o hodnocení Diplomové práce

Název práce: Sítotisk – učební pomůcka pro výtvarnou výchovu

Práci předložila studentka: BcA. Carolina Sidon

Studijní obor: Učitelství výtvarné výchovy pro střední školy a základní umělecké školy

Posudek oponenta

Práci hodnotil: Doc. PaedDr. Jan Slavík, CSc.

1. Cíl práce

Cílem diplomové práce bylo vytvořit učební pomůcku, která obsahuje soubor učebních úloh určených pro učitele výtvarné výchovy. Učební úlohy mají být založeny na technice sítotisku a jejího uměleckořemeslného využití ve výuce. Učební pomůcku samotnou měla diplomantka pomocí sítotisku vytvořit tak, aby demonstrovala možnosti kvalitního řešení navrhovaných učebních úloh. Učební pomůcka měla být otestována v praxi výuky.

Stanovené cíle autorka splnila do přijatelné míry a v souladu se zadáním – kvalita jejich plnění je hodnocena v následujícím posudku.

2. Obsahové zpracování

Autorka se ve své práci zabývá jednou z význačných výtvarných technik (sítotiskem) jako prostředkem, který vyžaduje nejenom „tvořivost materiální, ale i tvořivost myslí“, jak autorka správně zdůrazňuje v úvodu své práce (s. 5). Nadto se ve výtvarných úlohách nejedná o činnost, která by byla osobně či osobnostně

neutrální: „Proč bych měla něco dělat, něco tvořit, když bych své činy nechápala v kontextu svého vlastního bytí, svých citů a rozumu, či svého okolí a kulturního dědictví?“ (posuzovaná práce, s. 5). Toto pojetí založené na snaze vyvažovat stránku techné se stránkou areté (srov. s. 12) určuje ráz celé diplomové práce Caroliny Sidon a od počátku nastavuje pomyslnou laťku náročnosti diplomového úkolu. Diplomový úkol je koncipován pro čtenáře-učitele. Navržené sítotiskové úlohy si nekladou za cíl naučit pedagogy technice sítotisku, „...ale mají ukázat, jak didakticky uvažovat nad výstavbou učební úlohy“ (s. 64) tak, že výtvarná technika se „stává pedagogickým nástrojem“ (tamtéž).

Autorka v konstrukci a posuzování úloh vychází z artefietického pojetí, které je blízké jejímu vlastnímu přístupu k výuce (s. 5, 15 – 18). Proto se v prvních kapitolách svého textu věnuje artefietické koncepci a terminologii, která jí slouží jako opora pro didaktické uvažování o úlohách a pro jejich analýzu a posuzování. Výklad terminologie je stručný, ale je z něj znát, že diplomantka dobře rozumí tomu, co píše. Svědčí o tom též autorčiny úvahy a explikace spojené s konstrukcí úloh nebo s náhledem na jejich realizaci (např. s. 20, s. 25 n., 58, 63 – 64).

Konstrukce úloh a výstavba výtvarného projektu z nich se v posuzované práci odvíjí od způsobů typizace sítotiskové šablony. Každá z úloh je koncipována tak, aby ve výrazové hře kladla důraz na jednu ze tří úkolových dimenzí (výraz, komunikace, forma) vymezených artefietikou (které v hlavních směrech odpovídají příslušným kurikulárním oblastem obsahu v RVP: uplatňován subjektivitu, ověřování komunikačních účinků, rozvíjení smyslové citlivosti). Úlohy jsou nápadité, umělecky, resp. esteticky kvalitně založené a jejich metodické vedení je výtečně připraveno. Autorka vytvořila metodické opory na profesionální úrovni, která snese náročná měřítká i pro publikaci.

Struktura navržených úloh odpovídá artefietické koncepci včetně kvalitně připravených podnětů pro reflektivní dialog, který má předpoklady rozvíjet žákovské poznávání, podněcovat k otázkám, přinášet znalosti. V souhrnu lze konstatovat, že úlohy mají potenciál kognitivně aktivizovat žáky. Snad jen místy v těch pasážích textu, v nichž autorka navrhuje odpovědi na otázku „proč?“, by oponent mohl nabízet obohacující alternativy (k tomu směřuje otázka v závěru posudku), vesměs však není třeba doporučovat nějaká zásadní zlepšení. Závěrečné zobecnění poznatků spojených s konstrukcí úloh (s. 49 – 50) je pěknou ukázkou transdidaktického myšlení a vypovídá o schopnosti diplomantky uvažovat do potřebné hloubky.

Didaktický projekt byl v praxi odzkoušen jednak samotnou autorkou diplomové práce, jednak její kolegyní. Reflexe projektu spojená s jeho evaluací přináší cenné postřehy a opět dokládá schopnost autorky nezůstávat na povrchu – v textu jsou vyzdvíženy a probírány podstatné problémy spjaté s konstrukcí a realizací učebních úloh.

3. Charakteristika a hodnocení formy, technické i řemeslné složky práce

Vzhledem k povaze textu je předmětem tohoto posuzování metodická příručka. Její obsahové, formální i technické kvality jsou vynikající.

4. Formální náležitosti

Formální zpracování textu je vyhovující. Jazykový projev je kultivovaný a srozumitelný, jen občas narušují čtení gramatické chyby (zejména koncovky ve shodě přísudku s podmětem v přičestí minulém) a místy se vyskytují překlepy. Chyb však není příliš mnoho a jsou vyvažovány celkovou kultivovaností, logickou výstavbou a plynulostí výkladu. Strukturace textu je přehledná. Grafická úprava je vyhovující. Bibliografické citace jsou vesměs v souladu s normou ISO, citace mají jednotný ráz.

5. Stručný komentář hodnotitele

Posuzované dílo, jak napovídají již předcházející body posudku, považuji za velmi kvalitní a značně nad průměrem běžné autorské produkce v této oblasti. Jednou z jeho největších předností je funkční skloubení odborného výtvarného hlediska s hlediskem didaktickým. Díky němu se práce vyhnula formalismům i ve vztahu mezi teorií a praxí – obě tyto stránky učitelského myšlení jsou v textu dobře propojeny a je z něj zřejmé, jak jedna podporuje druhou. Metodika je připravena výtečně a doporučuji zvážit způsob, jak ji uplatnit pro učitele v praxi.

6. Otázky a připomínky na autora práce k bližšímu vysvětlení při obhajobě

Věnujte prosím pozornost Vaší odpovědi na otázku „proč...“ na s. 48, která je podle mého mínění příliš obecná („jak využít výtvarné techniky pro splnění ... cíle“). Zamyslete se ještě jednou nad procesem žákovské činnosti v této úloze z hlediska poznání, které mohou žáci získávat v průběhu její realizace. Vyjděte přitom z analýzy obsahu zážitků (v jejich tematické, konstruktivní, empatické a prožitkové komponentě), jimiž žáci postupně procházejí, a podrobněji vyložte, jaké poznání si žáci z této úlohy mohou – v ideálním případě – odnést, co může být jejím přínosem (přidanou hodnotou). Opírejte se přitom o předpoklad, že nejenom výsledné dílo, ale i proces, který k němu vede, lze interpretovat jako expresi (metaforickou exemplifikaci), tj. jako soustavu reálných metafor (v duchu Vašeho výkladu na s. 46 dole, ale s přesahem od popisné interpretace k interpretaci zaměřené na metaforičnost akce – kupř. „mazlit se s papírem“ není totéž co „drtit papír“). Povšimněte si prosím i „mezery“, která patrně vznikne mezi dojmem diváka z hotového díla (v izolaci od procesu jeho vzniku) a dojmem tvůrce, který absolvoval celou trajektorii řešení Vámi navržené úlohy.

7. Navrhovaná známka

Výborně

Datum: 21. 7. 2015

Podpis: doc. PaedDr. Jan Slavík, CSc.